

Załącznik Nr ...
Do Uchwały Nr ...
Zarządu Głównego PCK
z dnia ...

REGULAMIN
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA
z dnia 2018 r.

określający wzór i tryb nadawania sztandaru
jednostkom organizacyjnym Stowarzyszenia, nadawania tym jednostkom imion
oraz sposób użycia sztandaru

Na podstawie § 5 ust. 3, § 30 pkt 9 i § 31 ust. 3 pkt 4 i 5 Statutu Polskiego Czerwonego Krzyża stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 września 2011 roku (Dz. U. z 2011 r., Nr 217, poz. 1284) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. Regulamin określa wzór i tryb nadawania sztandaru jednostkom organizacyjnym Stowarzyszenia, tryb nadawania tym jednostkom imion oraz sposób używania sztandaru.

§ 2. Sztandar może być nadany Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi w imieniu, którego odbiera go Zarząd Główny oraz następującym jednostkom organizacyjnym Stowarzyszenia:

- 1) oddziałom okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 2) oddziałom rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 3) kołom, klubom lub grupom zrzeszającym członków Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 4) Radom Młodzieży i Radom Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża.

§ 3.1. Imię może być nadane następującym jednostkom organizacyjnym Stowarzyszenia:

- 1) oddziałom okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 2) oddziałom rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 3) kołom, klubom lub grupom zrzeszającym członków Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 4) Radom Młodzieży i Radom Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża.

2. Jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia może być nadane imię:

- 1) regionu/miejsca/terytorium wyjątkowo włączonego w działalność humanitarną, bezpośrednio związaną z terenem statutowego działania jednostki organizacyjnej,
- 2) jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia lub innej instytucji szczególnie zasłużonej w działalności humanitarnej i w niesieniu pomocy potrzebującym,
- 3) osoby nie żyjącej lub grupy osób szczególnie zasłużonych w działalności Polskiego Czerwonego Krzyża, zajmujących poczesne miejsce w tradycji Narodu Polskiego.

Rozdział 2

Wzór sztandaru

§ 4. Sztandar jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia składa się z płata, główicy, drzewca i szarfy.

§ 5.1. Płatem sztandaru jest tkanina w kształcie kwadratu, koloru białego. Po obu stronach płata znajduje się równoramienny krzyż wykonany z tkaniny czerwonej, obramowany złotym szychem. Jeden bok sztandaru wszyty jest w białą skórę przymocowaną do drzewca. Boki sztandaru, z wyjątkiem boku przytwierdzonego do drzewca, są obszyte frędzlą złotą.

2. Na stronie głównej płata, pośrodku równoramiennego czerwonego krzyża jest umieszczony wizerunek orła białego, ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej w odrębnych przepisach, głową zwróconą do drzewca, haftowany srebrnym szychem; korona, dziób i szpony orła haftowane są złotym szychem. Między ramionami krzyża genewskiego umieszczone są pęki promieni słonecznych haftowane złotym szychem (na wzór Odznaki Honorowej PCK). W rogach płata są umieszczone wieńce okrągłe z liści oliwnych otwarte w górnej części, haftowane srebrnym szychem, a w ich polach litery „PCK” haftowane złotym szychem. **Wzór strony głównej płata sztandaru określa załącznik nr 1 do regulaminu.**

3. Na stronie odwrotnej płata równoramienny czerwony krzyż umieszczony jest centralnie. Krzyż otoczony jest dwoma okręgami haftowanymi złotym szychem. W środku okręgów umieszczony jest napis w pełnym brzmieniu oznaczający nazwę oddziału okręgowego, rejonowego, koła, klubu lub grupy, haftowany wielkimi literami, srebrnym szychem. Poniżej okręgów, równoległe do dolnej krawędzi płata umieszczony jest napis informujący o imieniu nadanym danej jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia, haftowany wielkimi literami, srebrnym szychem.

Pomiędzy ramionami krzyża genewskiego w rogach płata umieszczone są wieńce okrągłe z liści oliwnych otwarte w górnej części, haftowane srebrnym szychem, a w ich polach umieszczone są herby miast, województw, powiatów, gmin i symbole związane z historią jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia oraz emblematy i inicjały fundatorów sztandaru. Umieszczenie herbu lub logo zakładu pracy musi pozostawać zgodne z wewnętrznymi przepisami samorządu i wymaga pisemnej zgody władz samorządu lub reprezentanta zakładu pracy.

Wzór strony odwrotnej płata sztandaru określa załącznik nr 2 do regulaminu.

§ 6.1. Głowica sztandaru składa się z orła według wzoru godła państwowego i podstawy, wykonanych z białego metalu. Korona, dziób i szpony orła są koloru złotego.

2. Na przedniej ścianie podstawy umieszczony jest wypukły napis określający nazwę jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia lub jej inicjały.

3. Wzór głowicy sztandaru określa załącznik nr 3 do regulaminu.

§ 7.1. Drzewce sztandaru jest wykonane z drewna toczonego. Drzewce jest dwudzielne, połączone tuleją z metalu białego. Na górnym końcu drzewca jest umieszczona głowica, na dolnym-stożkowate okucie z metalu białego. Długość i średnicę drzewca sztandaru określa załącznik nr 3 do regulaminu.

2. Na drzewcu mogą być umieszczone gwoździe pamiątkowe.

§ 8.1. Szarfa o barwach Rzeczypospolitej Polskiej jest umieszczona na drzewcu poniżej podstawy z orłem po głównej stronie płata. Jej oba końce dochodzą do dolnego brzegu płata i są zakończone frędzlą koloru złotego, taką jak płat sztandaru.

2. Na sztandarach jednostek organizacyjnych Stowarzyszenia odznaczonych orderami, odznaczeniami i medalami, umieszcza się pod szarfą o barwach Rzeczypospolitej Polskiej szarfę ze wstęg tych orderów, odznaczeń i medali.

Rozdział 3

Tryb nadawania sztandaru jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia.

§ 9.1. Sztandar dla Polskiego Czerwonego Krzyża nadaje Krajowy Zjazd aktem nadania.

2. Sztandar pozostałym jednostkom organizacyjnym Stowarzyszenia nadaje Prezes Polskiego Czerwonego Krzyża aktem nadania:

- 1) dla oddziału okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, na wniosek Prezesa Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, pozytywnie zaopiniowany przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 2) dla oddziału rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża na wniosek Prezesa Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 3) dla koła, klubu lub grupy zrzeszającej członków Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Rady Młodzieży i Rady Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża na wniosek kierownika komórki organizacyjnej, pozytywnie zaopiniowany odpowiednio przez Zarząd Rejonowy i Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża.

3. Sztandar wraz z aktem nadania wręcza jednostce organizacyjnej Prezes Polskiego Czerwonego Krzyża lub, w jego imieniu upoważniony przedstawiciel Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża.

§ 10.1. Sztandar - za zgodą Prezesa Polskiego Czerwonego Krzyża - może być ufundowany.

2. Fundusze na wykonanie sztandaru mogą pochodzić ze środków pozyskanych na ten cel od sponsorów i darczyńców.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w akcie nadania sztandaru wymienia się fundatora.

4. Zabrania się wykonania sztandaru ze środków przeznaczonych na cele statutowe Polskiego Czerwonego Krzyża.

§ 11.1. Wniosek o nadanie sztandaru wraz z uzasadnieniem i projektem sztandaru przesyła się do Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża, po otrzymaniu zgody na jego ufundowanie, nie później niż 6 miesięcy przed planowaną uroczystością wręczenia sztandaru.

2. Do wykonania sztandaru można przystąpić po otrzymaniu pozytywnej decyzji Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża zatwierdzającej projekt.

§ 12. 1. Sztandar znajduje się na stałe w jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia, której został nadany.

2. Sztandar w jednostce organizacyjnej przechowuje się w gablocie przeszklonej, odpowiednio zabezpieczonej, w miejscu wyeksponowanym.

3. Za zabezpieczenie sztandaru, jego przechowywanie i konserwację odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia.

4. W przypadku likwidacji jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia, o której mowa w § 2 pkt 2-5, albo zmiany jej nazwy, dotychczasowy jej sztandar przekazuje się odpowiednio:

- 1) do Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża - sztandar oddziału okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 2) do oddziału okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża - sztandar oddziału rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, koła, klubu lub grupy zrzeszającej członków Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Rady Młodzieży i Rady Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża.

4. W przypadku zmiany nazwy jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia, o której mowa w § 2 pkt 2-5, dotychczasowy sztandar, za zgodą Prezesa Polskiego Czerwonego Krzyża, może być używany do czasu nadania jej nowego sztandaru.

Rozdział 4

Tryb nadawania imienia jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia.

§ 13. Imię jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia nadaje Prezes Polskiego Czerwonego Krzyża aktem nadania, na wniosek prezesa oddziału okręgowego, prezesa oddziału rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, kierownika koła, klubu lub grupy zrzeszającej członków Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Rady Młodzieży i Rady Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża.

§ 14.1. Inicjatywę nadania imienia jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia podejmują członkowie i pracownicy zatrudnieni w danej jednostce organizacyjnej Stowarzyszenia oraz wolontariusze działający na jej rzecz. Osoby te zbierają i opracowują odpowiednie materiały historyczne (biograficzne) oraz przeprowadzają konsultacje z zainteresowanymi organami, instytucjami, osobami lub środowiskami.

2. Inicjatywa, o której mowa w ust. 1, wymaga uzyskania pisemnej akceptacji odpowiednio:

- 1) władz gminy, powiatu, województwa, miasta właściwych terytorialnie dla regionu, którego nadania imienia dotyczy inicjatywa,
- 2) władz organizacji i innych instytucji, której nadania imienia dotyczy inicjatywa,
- 3) najbliższej rodziny osoby lub grupy osób, której nadania imienia dotyczy inicjatywa.

§ 15.1. Wniosek o nadanie imienia, zawierający historyczne uzasadnienie nadania wnioskowanego imienia, wraz z pisemną akceptacją, o której mowa w § 14 ust. 2, prezes oddziału okręgowego, prezes oddziału rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, kierownik koła, klubu lub grupy zrzeszającej członków Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Rady Młodzieży i Rady Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża przesyła do Prezesa Polskiego Czerwonego Krzyża.

2. Wniosek przed akceptacją powinien być pozytywnie zaopiniowany kolejno przez:
 - 1) Prezydium Zarządu Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża,
 - 2) Prezydium Zarządu Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża,
 - 3) Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża.

Rozdział 5

Użycie sztandaru

§ 16. Ze sztandarem mogą występować poczty sztandarowe jednostek organizacyjnych Stowarzyszenia podczas następujących uroczystości:

- 1) świąt/uroczystości państwowych,
- 2) świąt/uroczystości patriotyczno-religijnych,
- 3) świąt/uroczystości resortowych instytucji współdziałających z Polskim Czerwonym Krzyżem,
- 4) świąt/uroczystości Polskiego Czerwonego Krzyża
- 5) uroczystych apeli, zbiórek,
- 6) pogrzebów.

§ 17.1. Skład pocztu wyznacza się z członków, pracowników i wolontariuszy danej jednostki organizacyjnej Stowarzyszenia, z której jest sztandar.

2. Poczta sztandarowa wyznacza się w składzie trzech osób:

- 1) dowódca pocztu – zawsze po prawej stronie,
- 2) sztandarowy – pośrodku, noszący sztandar,
- 3) asystujący.

3. Osoby wyznaczone w skład pocztu sztandarowego występują w kurtkach PCK lub stroju galowym, w białych rękawiczkach, sztandarowy jest przepasany przez prawe ramię biało-czerwoną szarfą zakończoną złotą frędzlą, spiętą po lewej stronie. Dopuszcza się użycie szarfy biało-czerwonej również przez dowódcę pocztu sztandarowego i asystującego.

4. Decyzję o składzie pocztu sztandarowego i polecenie wydania sztandaru dowódcy pocztu sztandarowego podejmuje:

- 1) w Zarządzie Głównym Polskiego Czerwonego Krzyża – Prezes PCK lub Dyrektor Generalny,
- 2) w oddziale okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża – prezes okręgowy lub dyrektor,
- 3) w oddziale rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża – prezes rejonowy lub dyrektor,
- 4) w kole, klubie lub grupie zrzeszającej członków Polskiego Czerwonego Krzyża oraz w Radzie Młodzieży i Radzie Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża – kierownik wymienionej komórki organizacyjnej.

§ 18.1 Podczas uroczystości i świąt poczta sztandarowa wykonuje komendy i polecenia prowadzącego uroczystość.

2. W postawie swobodnej sztandarowy trzyma sztandar przy prawej nodze, a dowódca i asystujący stoją obok, tak jak w postawie zasadniczej (Na baczność).

3. W postawie zasadniczej, po komendzie „BACZNOŚĆ” sztandarowy trzyma sztandar w położeniu „Do nogi”. W tym położeniu sztandar postawiony jest na trzewiku drzewca przy prawej nodze na linii czubka buta. Drzewce przytrzymuje prawą ręką powyżej pasa, łokieć prawej ręki lekko przyciska do ciała. Dowódca i asystujący przyjmują postawę zasadniczą.

4. Na komendę „Na prawo – PATRZ” dowódca pocztu sztandarowego i asystujący energicznie zwracają głowę w prawą stronę. Sztandarowy w tym czasie wykonuje sztandarem chwyt „Prezentuj”. Wykonując chwyt „Prezentuj” z położenia „Do nogi”, sztandarowy podnosi sztandar prawą ręką i ustawia w położeniu pionowym przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki znajduje się na wysokości barku), następnie lewą ręką chwyta drzewce sztandaru tuż pod prawą ręką, po czym opuszcza prawą rękę na całą długość, obejmując nią dolną część drzewca.

5. Odwołanie tej komendy i powrót do postawy zasadniczej następuje na komendę „BACZNOŚĆ”. Po tej komendzie dowódca pocztu sztandarowego i asystujący energicznie zwracają głowę na wprost, a sztandarowy wykonuje chwyt „Do nogi”. Wykonując chwyt „Do nogi” z położenia „Prezentuj” lub z położenia „Na ramię”, sztandarowy przenosi sztandar prawą ręką (pomagając sobie lewą) do nogi.

6. Salutowanie sztandarem w miejscu wykonuje się z położenia „Prezentuj”. Gdy odbierający honory zbliża się na 5 kroków, sztandarowy robi zwrot w prawo w skos, z jednoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy około 30 cm, i pochyla sztandar w przód pod kątem 45 stopni. W tej postawie pozostaje do czasu, aż odbierający honory znajdzie się w odległości kroku za sztandarem, wówczas przenosi sztandar do postawy „Prezentuj”. W tym czasie dowódca pocztu sztandarowego i asystujący przyjmują postawę zasadniczą.

7. Chwyt sztandarem „Na ramię” sztandarowy wykonuje z położenia „Prezentuj” po zapowiedzi komendy do marszu „Za mną” lub „Na wprost”. Wykonując chwyt „Na ramię”, sztandarowy kładzie drzewce prawą ręką, pomagając sobie lewą ręką, na prawe ramię, po czym energicznie lewą rękę opuszcza do położenia, jak w postawie zasadniczej. Natomiast prawa ręka zostaje wyprostowana na drzewcu, jednocześnie regulując kąt położenia sztandaru, tak by był on ustawiony pod kątem 45 stopni. Płat sztandaru musi być oddalony od barku na odległość około 30 cm. Dowódca pocztu i asystujący pozostają w postawie zasadniczej. Po komendzie „Marsz” poczet sztandarowy rozpoczyna marsz na lewą nogę.

8. W trakcie marszu sztandarowy po komendzie „BACZNOŚĆ” wykonuje sztandarem chwyt „Prezentuj”. Po komendzie „Na prawo-PATRZ” dowódca pocztu i asystujący energicznie skręcają głowę w prawą stronę, natomiast sztandarowy pochyla sztandar przed sobą pod kątem 45 stopni z jednoczesnym skretem głowy w prawą stronę. Po ponownej komendzie „BACZNOŚĆ” sztandarowy przenosi sztandar w położenie „Prezentuj”, dowódca pocztu asystujący skręcają głowę na wprost. Po komendzie „Spocznij” sztandarowy przenosi sztandar w położenie „Na ramię”.

9. Poczet sztandarowy występuje z szyku po komendzie „Poczet sztandarowy-BACZNOŚĆ” (*poczet sztandarowy energicznie kieruje głowy na wprost*), „Przed front szyku (*po tej zapowiedzi sztandarowy wykonuje chwyt na ramię*)-MARSZ”. Poczet sztandarowy maszeruje w takt werbli (*marsza*) do wyznaczonego miejsca i zatrzymuje się. Dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendę „Prezentuj”.

10. Po wystąpieniu pocztu sztandarowego komendy wydaje tylko dowódca pocztu, a w szczególności podczas:

- 1) przyjęcia, przekazania sztandaru,
- 2) odznaczenia sztandaru,
- 3) pożegnania sztandaru.

§ 19. Jednostki organizacyjne Stowarzyszenia, którym nadano sztandary i imiona przed wejściem w życie niniejszego regulaminu, zachowują sztandary i imiona na mocy dotychczasowych aktów nadania.

§ 20. Regulamin wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia uchwalenia.

Załącznik nr 1 na 3 str. - Wzór strony głównej płata sztandaru

Załącznik nr 2 na 3 str. - Wzór strony odwrotnej płata sztandaru

Załącznik nr 3 na 2 str. - Wzór głowicy oraz długość drzewca sztandaru

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY WPROWADZAJACEJ REGULAMIN

Sztandar to znak rozpoznawczy i symbol danej jednostki. Sztandary w Polskim Czerwonym Krzyżu nadane zostały i są używane przez jednostki organizacyjne: Zarząd Główny (jako Polski Czerwony Krzyż), oddziały okręgowe, oddziały rejonowe, kluby HDK).

Obecnie część jednostek organizacyjnych PCK posiada sztandary m.in. zawierające nazwy tzw. "małych województw" sprzed reformy administracyjnej kraju z 1999 roku lub w przypadku klubów honorowych dawców krwi nazwy zakładów pracy, które uległy likwidacji lub zmieniły nazwę. Wiele jednostek po 1999 roku zmieniło sztandary, ale proces odnawiania, czy wymiany nie został zakończony w całym Stowarzyszeniu. Obchody 100 lecia organizacji są doskonałym momentem, aby najważniejszy znak rozpoznawczy i symbol odnowić, stworzyć wspólne standardy zarówno związane z kształtem, rozmiarem, symboliką znaków użytych na płótnie, jak również uporządkować zasady związane z używaniem, prezentacją, przechowywaniem i ekspozycją sztandarów.

Nadanie nowych sztandarów ma wymiar symbolicznego wprowadzenia organizacji nowe 100 lecie działalności. Z jednej strony głównym symbolem użytym na płacie płótna sztandaru jest mająca również wymiar historyczny odznaka honorowa PCK ustanowiona w 1927 roku oraz używane kiedyś, a dziś zapomniane, gałązki oliwne symbolizujące pokój i pojednanie, z drugiej strony znakiem współczesnych czasów oraz wyjątkowej roli i współpracy wewnątrzpaństwowej są herby województw, miast, powiatów na odwrotnej stronie płótna sztandaru.

Uroczystości obchodów 100 lecia mogą stać się również okazją do uroczystego nadania odnowionych sztandarów poszczególnym jednostkom. Takie nadanie może i powinno odbywać się w obecności i przy współdziałaniu władz państwowych, lokalnych czy regionalnych.

*opracował. Mieczysław Kurek,
Prezes Małopolskiego Oddziału Okręgowego PCK*